

og Udvalget naaede at vælge Ordfører; men da der var saa forskjellige Meninger med Hensyn til Bestemmelserne om Forholdet mellem Mester og Lærling, saa var der ikke Tid til at faae disse forskellige Meninger sammenarbejdede; men det haaber jeg vil kunne lykkes i Aar. Jeg antager derfor, at det er rigtigt, at Lovforslaget gaar sin jævne og rolige Gang til et Udvalg, og jeg haaber, at det vil lykkes at komme til et Resultat. Fra den Side, hvortil jeg hører, vil der blive gjort Alt, hvad der kan gøres, for at man kan faae et heldigt Udvalg af denne Sag. Da jeg nu har Ordet, skal jeg dog henstille en Bøn — navnlig til Overveielse for den høitæredede Indenrigsminister — en Bøn, der ikke fandt Udtryk under Debatten i Fjor. Jeg vil henstille, hvorvidt det ikke skulde være muligt, istedetfor at henviser Mester og Lærling, hvor der opstaar Strid om Lærekontrakternes Overholdelse, til Rettergang, at da denne Lov kunde indføre en Bestemmelse i Righed med, hvad der har Plads i nogle lignende Forhold, f. Ex. i Aftægts- og Forpagtnings-Kontrakter. Der er det ikke ualmindeligt, at der indeholdes en Bestemmelse om, at Parterne, naar de ikke ere enige, istedetfor at søge Rettergang da udnævne hver for sig en Mand, som træde sammen som et Slags uwilligt Skjøn for at afgjøre de foreliggende Stridsspørgsmaal. Naar de to Mænd ere uenige, tage de enten ved Overenskomst eller ved Lodtrækning en tredje Mand til, og den Ansættelse, han da giver Medhold, bliver bindende for Parterne. Jeg tror, at det i høi Grad vil simplificere Afgjørelsen af Stridsspørgsmaalet mellem Parterne. Hvorvidt en saadan Bestemmelse kan finde sit Udtryk og vinde Bifald baade hos Regjeringen og hos Thinget, skal jeg henstille; men jeg tror, at det vilde være gavnligt for begge Parter. Rettergang er dyr, og Rettergang er langsom i dette Land.

P. Solm: Jeg skal ikke opholde mig længe ved denne Sag. Som bemærket af den ærede sidste Taler (Berntsen) foreligger Lovforslaget i den samme Stikelse som sidste Gang. Vi ere alle paa det Rene med, hvad det er, der paa dette Omraade, nemlig Forholdet mellem Mester og Lærling, saa vel som ogsaa i mange andre økonomiske Forhold, egentlig bærer Skylden for, at Forholdene ere, som de ere, i alt Fald naar vi ville tænke lidt over det. Det, der bærer Skylden, er det økonomiske Princip, som er Grundlaget for hele den nuværende Produktionsmaade, nemlig den frie Konkurrences Princip, den Stræben, som er til Stede hos Alle

efter at forskaffe sig den billigst mulige Arbeidskraft for at kunne levere det billigst mulige Produkt. Billighedssystemet er det, som hersker paa alle Omraader, det er den frie Konkurrences fuldstændige Allerede. Det er en Kjendsgjerning, at Lærlinge, Kvinder, Børn ere en billigere Arbeidskraft, end en voksen Mand i Reglen vil være. Jeg tror, at jeg maaste deri er enig med det ærede Medlem for Københavns 9de Valgkreds (Chr. Sørensen), men i hvert Fald siger jeg for mit Vedkommende, at det bestaaende Forhold er det, at en meget stor Del af Arbeidsgiverne bestræber sig af al Kraft for at erhverve den billigst mulige Arbeidskraft, hver paa sit Omraade. Kunne de bruge Børn, saa tage de Børn, kunne de bruge Kvinder, saa tage de Kvinder, enten som Lærlinge eller som Medhjælpere, fordi denne Arbeidskraft er den billigste. Deraf kommer det, at en voksen Mand mangler Arbejde, men hans Børn maa arbejde, og ligeledes hænder det for Kvindernes Vedkommende, at Husfruen maa arbejde, medens Manden gaar ledig. Det er den bestaaende Sagen efter billig Arbeidskraft, som bringer en hel Del Arbeidsgivere under de nuværende økonomiske Forhold — hvor de ikke vide, hvorledes de skulle bære sig ad for at kunne konkurrere med de økonomisk heldigere Stillede og blive bedre i Stand til at møde Konkurrencen paa Verdensmarkedet — til at gribe til det Middelt at antage Lærlinge efter en stor Maalestok. Vi have haft ikke saa saa Arbeidsgivere — det vide alle vi Haandværkere og sikkert ogsaa de Øvrige — der samle en Masse Lærlinge paa deres Værksteder og stræbe gennem denne billige Arbeidskraft at faae udført billigt Arbejde, som de kunne konkurrere med. Og hvorledes er saa Lærlingens Forhold paa disse Værksteder? Hvad lærer han? I Reglen kun en enkelt Del af det Haandværk, i hvilket han skulde uddannes ifsin Helhed, men det er Konkurrenceprincippet, som er Skyld deri. Vi naae derfor ikke at faae hverken dette eller noget andet Forhold paa det økonomiske Gebet virkelig grundforbedret, medmindre vi komme ind paa at se,

Rettelser.

Sp. 56 L. 2—1 f. n.: „og hvor der ikke ere saadanne, læs: eller, hvor der ikke ere saadanne, i Overværelse af

— 60 L. 20 f. n.: „i Bendshyssel“ læs: „i visse Sogne i Bendshyssel“